

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Одеський національний технологічний університет

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Товарознавство тари та пакувальних матеріалів

Вибіркова навчальна дисципліна

Мова навчання – українська

Освітньо-професійна (наукова) програма Товарознавство та експертиза в митній справі

(назва ОП)

Код та найменування спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(код та найменування спеціальності)

Шифр та найменування галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

(шифр та найменування галузі знань)

Ступінь вищої освіти бакалавр

бакалавр/магістр

Розглянуто, схвалено та затверджено
Методичною радою університету

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ: кафедрою товарознавства та митної справи Одеського національного технологічного університету

РОЗРОБНИК (розробники): Верхівкер Я. Г., професор кафедри товарознавства та митної справи
Мірошніченко О.М., доцент кафедри товарознавства та митної справи

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри товарознавство та митна справа
 Протокол від «__» _____ 2022 р. № _____

Завідувач кафедри ПІДПИСАНО Яков Верховкер
 (підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено методичною радою зі спеціальності 076 "Комерційна діяльність та товарознавство і експертиза в митній справі, галузь знань
07 «Управління та адміністрування»

Голова ради _____
 (підпис)

Марина МАРДАР
 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Гарант освітньої програми _____
 (підпис)

Ірина МАРТИРОСЯН
 Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Розглянуто та схвалено Методичною радою університету
 Протокол від «__» _____ 20__ р. № _____

Секретар Методичної ради університету _____ Валерій МУРАХОВСЬКИЙ
 (підпис) Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

В електронному вигляді робочої програми на місці «підпис» прописується фраза /ПІДПИСАНО/

ЗМІСТ

1 Пояснювальна записка	4
Мета та завдання навчальної дисципліни.....	4
Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти	4
Міждисциплінарні зв'язки	5
Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС	5
2 Зміст навчальної дисципліни	6
Програма змістовних модулів.....	6
Перелік лабораторних робіт.....	7
Перелік завдань до самостійної роботи.....	7
3 Критерії оцінювання результатів навчання	8
4. Інформаційні ресурси.....	12

1 Пояснювальна записка

1.1 Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання дисципліни «Товарознавство. Пакувальні матеріали і тара» є здобуття майбутніми фахівцями теоретичних та практичних знань і навичок у галузі товарознавства та пакування товарів народного споживання, необхідних для успішної діяльності фахівців харчової технології та інженерії в умовах ринкових відносин; вивчення студентами основ товарознавства та основних видів тари і пакування харчових продуктів, їх характеристики, вимоги до якості тари і пакувальних товарів згідно чинних нормативних документів.

В результаті вивчення курсу «Товарознавство. Пакувальні матеріали і тара» студенти повинні

знати:

- нормативну документацію на різні види товарів;
- основи класифікації, стандартизації та уніфікації тари та харчових продуктів;
- характеристику основних видів тари та її значення для пакування продуктів;
- умови транспортування різних видів товарів;
- вимоги, види та маркування товарів;
- вимоги до пакувальних матеріалів;
- оцінювання якості товару за показниками: зовнішній вигляд, пакування, маркування;
- види транспортної тари її призначення та маркування;
- технічні вимоги до споживчої і транспортної тари;
- умови зберігання для кожної групи товарів;
- порядок проведення товарознавчого аналізу товарів.

вміти:

- розподіляти запропоновані пакувальні матеріали та тару відповідно до їх класифікації за призначенням;
- визначати якість харчових продуктів, тари й пакувальних матеріалів та проводити їх експертизу;
- прийняти тару відповідно до документації на неї;
- зробити висновок щодо можливості повторного використання транспортної тари;
- перевірити правильність маркування транспортної тари
- здійснити маркування транспортної тари;
- провести товарознавчий аналіз товарів відповідно до нормативної документації на них;
- визначити вид споживчого пакування товару.

1.2 Компетентності, які може отримати здобувач вищої освіти

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Товарознавство. Пакувальні матеріали і тара» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в Стандарті вищої освіти зі спеціальності [076 «Підприємництво, торгівля та біржова](#)

діяльність» та освітньо-професійній програмі «Комерційна діяльність та товарознавство і експертиза в митній справі» підготовки бакалаврів.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 2. Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.

СК 5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН 5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

ПРН 15. Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів.

1.3 Міждисциплінарні зв'язки

Попередні – методи дослідження показників якості товарів, хімія, сенсорний аналіз, товарознавство (харчові продукти), товарознавство (непродовольчі товари); послідовні – товарознавство, курсова робота, переддипломна практика, дипломна робота бакалавра.

1.4 Обсяг навчальної дисципліни в кредитах ЄКТС

Навчальна дисципліна викладається на 2 курсі у 1 семестрі для денної форми навчання студентів та на 3 курсі у 1 семестрі для заочної форми навчання студентів

Кількість кредитів ECTS - 4, годин - 120 для денної форми навчання

Кількість кредитів ECTS - 4,5, годин - 135 для заочної форми навчання

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	лабораторні
денна	52	20	32
заочна	22	10	12
Самостійна робота, годин	Денна - 68	Заочна - 113	

2 Зміст навчальної дисципліни

2.1 Програма змістовних модулів

Змістовий модуль 1: Товарознавча характеристика паперової, картонної, полімерної, текстильної тари

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Пакування товарів: основні завдання та призначення. Пакувальні матеріали і тара як основні елементи пакування. Функції пакування товарів. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку таропакувальної галузі.	2	0,5
2.	Пакувальні матеріали: призначення та класифікація Роль пакувальних матеріалів у формуванні уявлення споживача про властивості товару. Класифікація пакувальних матеріалів. Характеристика основних видів (природні, синтетичні та комбіновані) пакувальних матеріалів.	2	0,5
3.	Класифікація, стандартизація та уніфікація тари Роль тари у життєвому циклі товару. Класифікація тари. Експлуатаційні, економічні, естетичні та санітарно-гігієнічні вимоги до тари. Призначення та застосування транспортної і споживчої тари. Уніфікація тари: мета і принципи.	2	0,5
4.	Паперова та картонна, дерев'яна тара Характеристика властивостей тарних видів паперу та картону, дерева. Основні види пакувального паперу. Паперова тара: класифікація та характеристика. Картонна, дерев'яна тара: класифікація та характеристика. Особливості використання та зберігання паперової, картонної, дерев'яної тари. Вимоги до якості та оцінювання паперової, картонної, дерев'яної тари.	2	0,5
5.	Полімерна, текстильна тара Властивості полімерів, які використовуються у виробництві тари. Бар'єрні, технологічні та санітарно-гігієнічні вимоги до полімерних матеріалів, які контактують з товаром. Основні властивості, класифікація і застосування полімерної, текстильної тари. Вимоги до якості та оцінювання полімерної, текстильної тари.	2	0,5

Змістовий модуль 2: Товарознавча характеристика скляної, металевої тари, маркування, етикетування тари

№ теми	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Скляна, металева тара Характеристика скла, металу як матеріалу для виробництва тари. Тарне скло. Класифікація скляної, металевої тари за призначенням, видом, розміром, кратністю використання. Вимоги до якості та безпеки скляної, металевої тари.	2	0,5
2.	Особливості пакування харчових продуктів Вимоги до пакувальних матеріалів і тари, що контактують з харчовими продуктами. Особливості упакування продуктів	2	0,5

	рослинного походження. Особливості пакування продуктів тваринного походження. Асептичні пакувальні матеріали.		
3.	Особливості пакування непродовольчих товарів Загальні вимоги до пакування непродовольчих товарів. Особливості пакування окремих груп непродовольчих товарів.	2	0,5
4.	Маркування та етикетування пакування Пакування як носій інформації про товар. Маркування: поняття, сутність, призначення, способи і місце нанесення. Вимоги до транспортного, споживчого та спеціального маркування товарів.	2	0,5
5.	Регенерація та утилізація використаних пакувальних матеріалів і тари Законодавчо-правове регулювання у сфері переробки та утилізації використаних пакувальних матеріалів і тари. Сортування використаних пакувальних матеріалів і тари, що підлягають регенерації та утилізації. Екологічна безпека утилізації та регенерації пакувальних матеріалів і тари. Екологічне маркування пакування.	2	0,5
Разом з дисципліни		20	10

2.2 Перелік лабораторних робіт

Змістовий модуль 1, 2

№ з/п	Назва лабораторної роботи	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Визначення показників якості паперової тари для харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4	4
2.	Визначення показників якості картонної тари для харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4	
3.	Визначення показників якості дерев'яної тари для харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4	
4.	Визначення показників якості полімерної тари для харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4	4
5.	Визначення показників якості текстильної тари для харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4	
6.	Визначення показників якості скляної тари для харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4	4
7.	Визначення показників якості металеві тари для харчових продуктів та непродовольчих товарів.	4	
8.	Визначення маркування, штрих кодування для харчових та непродовольчих товарів.	4	
Разом з дисципліни		32	12

2.3 Перелік завдань до самостійної роботи

Змістовий модуль 1, 2

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Еволюція пакування для споживчих товарів	5	8
2.	Законодавство у сфері пакування товарів в Україні та світі (національні стандарти та стандарти ISO)	5	8

3.	Інноваційні, багатофункціональні та екологічні пакувальні матеріали.	5	8
4.	Характеристика основних видів спеціальної та виробничої тари	5	8
5.	Гармонізація національних і міжнародних стандартів на тару	5	8
6.	Дерев'яна тара загального і спеціального призначення, Особливості використання та зберігання тари.	5	8
7.	Характеристика сировини для виробництва паперу і картону: целюлоза (сульфатна і сульфатна, білена і небілена), деревна маса, макулатура, волокна.	5	8
8.	Пакувальні тканини та допоміжні матеріали для виготовленні текстильної тари	5	8
9.	Плівкові полімерні пакувальні матеріали: термоусадкові, стретч, пористі, перфоровані, повітряно-бульбашкові, водорозчинні, багатошарові, металізовані	5	10
10.	Характеристика основних видів скляної тари, властивості, особливості експлуатації, сфера застосування	5	10
11.	Металева фольга, кашірована фольга, металізовані комбіновані матеріали. Алюмінієва консервна тара: виробництво, характеристика, застосування	5	10
12.	Безпечність пакування для харчових продуктів, інноваційне пакування	5	10
13.	Сучасні способи захисту пакування і етикеток від фальсифікації, RFID технологія радіочастотної ідентифікації товару	8	9
Всього		68	113

3. Критерії оцінювання результатів навчання

Види контролю: поточний, підсумковий – екзамен
диф. залік/екзамен

Нарахування балів за виконання змістового модуля

		Форма навчання
--	--	----------------

Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		денна			заочна		
	min	max	К-ть робіт	Сумарні бали		К-ть робіт	Сумарні бали	
				min	max		min	max
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Товарознавча характеристика паперової, картонної, полімерної, текстильної тари								
Робота на лекціях	0,5	1	5	3	6	2	1,5	3
Виконання лабораторних робіт	3	5	4	15	25	1	6	10
Виконання практичних робіт				0	0		0	0
Опрацювання тем, не винесених на лекції	2	3	3	6	9	10	20	30
Підготовка до лабораторних занять	0,5	1	5	2,5	5	2	1	2
Підготовка до практичних занять				0	0		0	0
Виконання індивідуальних завдань	10,5	15	1	10,5	15	1	10,5	15
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/				37	60		39	60
Поточний контроль (тестовий)	3	5	1	3	5	1	3	5
Контроль результатів дистанційного модулю	20	35	1	20	35	1	20	35
Оцінка за змістовий модуль 1				60	100		60	100
Змістовий модуль 2. Товарознавча характеристика скляної, металевої тари, маркування, етикетування тари								
Вид роботи, що підлягає контролю	Оцінні бали		К-ть робіт	Форма навчання				
	min	max		денна		заочна		
				Сумарні бали		Сумарні бали		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Робота на лекціях	0,5	1	5	2,5	5	3	1,5	3
Виконання лабораторних робіт	3	5	4	12	20	3	9	15
Виконання практичних робіт				0	0		0	0
Опрацювання тем, не винесених на лекції	2	3	3	6	9	10	20	30
Підготовка до лабораторних занять	0,5	1	5	2,5	5	2	1	2
Підготовка до практичних занять				0	0		0	0

Виконання індивідуальних завдань	10,5	15	1	10,5	15	1	10,5	15
Проміжна сума /повинна бути до 60 балів/				37	60		39	60
Поточний контроль (тестовий)	3	5	1	3	5	1	3	5
Контроль результатів дистанційного модулю	20	35	1	20	35	1	20	35
Оцінка за змістовий модуль 2				60	100		62	100

4. Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1. Осика В.А. Пакувальні матеріали і тара: Підручник. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 372 с. – (Сер. «Товарознавство»). *
2. Сирохман І.В. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари : підручник / І.В. Сирохман, В.М. Завгородня. – К. : ЦНЛ, 2005. – 614 с.

Додаткові:

3. Осика В. А., Коптюх Л.А. Паперові пакувальні матеріали: монографія. Київ : КНТЕУ, 2018. 463 с.
4. Завгородня В. М. Тара і упакування продовольчих товарів: Навч.посібник для студентів кооперативних вузів / В. М. Завгородня, І. В. Сирохман, Л. І. Демкевич. Л. : ЛКА, 2001. 253с.
5. Шредер В. Л., Пилипенко С.Ф. Упаковка из картона: монография. К.: Экспресс-Полиграф, 2004. 658 с.
6. Угрин, Я. М. Основи пакувальної справи. Металева тара : навч.- метод. посіб. / Я. М. Угрин, Ю. Й. Хведчин, І. І. Регей. Львів : Укр. академія друкарства, 2011. 117 с.
7. Хведчин Ю.Й. Основи пакувальної справи. Скляна тара : навч.- метод.посіб. / Ю.Й. Хведчин, Я.М. Угрин, І.І. Регей. Львів : 2011. 108 с.
8. Коротка В., Зацерковна Р. Дослідження механічних властивостей біодеградуючих плівок для виготовлення паковань //Комп'ютерні технології друкарства. 2013. №. 30. С. 224-228.
9. Хохлова Р. А., Мокрецова К. О. Тенденції у розвитку плівкових матеріалів, що біорозкладаються, для задруковування і виготовлення паковань //Технологія і техніка друкарства. 2011. №. 2 (32). С. 88-93.
10. Телетов О. С., Шатова В. М. Упаковка як об'єкт інноваційного маркетингу //Маркетинг і менеджмент інновацій. 2014. №. 2. С. 11-20.